

Баронови

(Из неиздадената втора част на романа)

Ивайло Петров

И най-вече, и насън мислех само за това – дали съм заподозрян в убийство, или не. Полагах неимоверни усилия да не издавам с поведението си разяждащото ме безпокойство. В същото време си мислех, че ако някой има сигурни улики за престъпното ми деяние, едва ли щях да съм на свобода повече от два месеца. Бях се превърнал на слух и зрение, анализирах всяка дума и жест на хората, с които разговарях, и не откривах нищо подозрително. Обмислях най-подробно поведението си, както и изказа на лицето си, когато слушах различните предположения за удавянето на Милан.

При такива случаи бивах така напрегнат душевно и физически, че дълго след това не можех да се успокоя. Непрекъснато ме измъчваше предчувствие, че макар смъртта на Милан с времето да се забравя, някой ми готви жестока изненада, като представи на властите неоспоримо доказателство за престъплението ми. Но кой можеше да бъде той? Мъж, жена, човек от службите или непознат?

Непрекъснато мислех и за оная среща с Подковата, когато го излъгах, че не познавам удавника. Възможно ли бе той да не знае, че съм имал интимна връзка със Слава и да повярва, че не познавам съперника си, още повече, че той често се появяваше из града със Слава? Наивно ли постъпих, като го излъгах, или той е изтълкувал лъжата ми като опит да се предпазя от всякакво подозрение?

Съзнавах, че психически съм уязвим, можех да издам по някакъв начин вината си и предпочитах след работа да се усамотявам у дома. В същото време обаче си давах сметка, че бягството ми от обществото може да събуди подозрение и че трябва да поддържам връзките си с приятели и познати както преди. Това изискваше мъчителни усилия, но трябваше да го правя. Нещо повече, трябваше да се показвам по-общителен и жизнерадостен отпреди, за да се вижда, че съвестта ми е чиста и спокойна.

Най-голяма опасност очаквах от страна на Слава. Както и да преценявах различните обстоятелства, които можеха да се използват

срещу мен, винаги идвах до заключение, че от нея зависи да се изтълкуват в моя полза или вреда. При всяко излизане из града много внимателно се оглеждах да я зърна някъде, но изглежда, че тя пък се старееше да ме отбягва. Искях да я срещна „случайно“, за да узная дали е привиквана в милицията след смъртта на приятеля си, дали е дала някакви сведения за предишните ни отношения. По думите на Подковата можеше да се съди, че щом знае за тези отношения, знае и нещо повече именно от показанията на Слава, и отново се питах защо все още не са ме повикали на разпит. Ако целта им бе да ме държат в напрежение, бяха успели напълно, тъй като не бях в състояние да понасям неизвестността. Бях изнервен и отнесен до такава степен, че колегите и познатите ми много често в разговор ме питаха: „Ей, къде си?“

Колкото и да желяех да срещна и да разговарям със Слава, толкова се и страхувах, че не ще успея да запазя самообладание пред нея и тя, ако се е съмнявала, че аз съм убиецът на приятеля ѝ, ще го повярва напълно. Четири месеца след трагедията я видях отдалече на главната улица, не намерих смелост да застана пред нея и поех по близката напречна улица. Но не биваше пък и да я отминавам при среща като непозната, за да не предизвикам ненавистта ѝ, каквато тя несъмнено изпитваше към мен.

Измина около месец и ето, че веднъж се срещнахме до ъгъла на градската градинка. Спряхме един срещу друг, като че някаква сила ни задържа, за да не се разминем. Поздравих я механично, както се поздравяват всички познати.

– Здравей! Как си?

Тя не отвърна на поздрава ми. От смущение или от нежелание да ме удостои с вниманието си.

– Позволи ми да ти изкажа искрените си съболезнования!

Инстинктът за самосъхранение ми издиктува тази подлост. Бях объркан като никога, бях загубил воля и самообладание.

Тя не ми благодари за съчувствието. Мълчеше, но не си тръгваше. Гледаше надолу и встрани, извила леко глава така, че виждах нежната извивка на шията ѝ. Лицето ѝ бе леко поруменяло, а краят на устата ѝ откъм моята страна, леко повдигнат като при презрителна усмивка. Започнах да ѝ се извинявам, задето съм се осмелил да я заговоря, а тя постоя не повече от пет секунди и мълком се отдалечи. Изразът на лицето ѝ бе нова загадка. Съболезнованието ми може би я натъжи и в същото време предизвика презрителната ѝ усмивка. „Демагог, злорадствуващ от смъртта на човека, когото обичах и когото уби, а сега имаш наглостта да ми съчувствуващ!“

Тя може би се досети защо се бях осмелил да я заговоря след всичко, което се бе случило между нас, и не си отиде, а се махна от мен. А може би се страхуваше да не издаде вълнението си от срещата ни? През целия ден се измъчвах над тази загадка, а през нощта, както винаги напоследък, заспах призори и сънувах, че отново се срещаме със Слава на брега на морето. Пристигна задъхана и усмихната на уреченото място. Хвана ме за ръка и мълком ме поведе към близката пейка. Както бива в сънищата, уж седяхме на пейката, а всъщност седяхме в лодката ми и бавно се носехме над гладката водна шир. Лодката се движеше без весла и двигател, а ние седяхме един до друг прегърнати и щастливи. Изведнъж се усетихме голи и се хвърлихме да плуваме както преди, спускахме се в резедавите дълбини, боричкахме се, докато въздухът ни се свърши и изплувахме на повърхността. Но ето, че Слава внезапно се качи в лодката и с неподозирана бързина се отдалечи навътре в морето. Опитах се да я настигна, но тя загребваше бързо с веслата и изчезна в далечината. Тялото ми на тежа, загубих сили и започнах да се давя...

Не съм суеверен, не вярвам на сънища, но този бе страшен и се опитах да го изтъкувам. Ако е вярно, че сънищата са продукт на несъзнателното, то излиза, че съм преодолял тежката обида и страданията, които ми бе причинила Слава, потискал съм гордостта си и все още желая близост с нея. По-рано не можех и за миг да помисля за това, без да изпитам ненавист и отврата към нея. След страшния сън обаче не изпитвах ненавист към нея, а някакво топло чувство на примирение с далечните и красиви спомени. Какво бе това? Несъзнателно желание за взаимност или желание да се възползвам от обстоятелството, че само тя може да ми каже дали е привиквана в милицията и какво е отговорила на зададените ѝ въпроси относно загадъчната смърт на приятеля ѝ?

Накрай реших, че е недостойно да допускам дори за миг, че мога да общувам с жена, която ме е изоставила и ми е причинила толкова страдания, че в заслепенieto си съм стигнал до убийство. Ако е могла да ме злепостави пред милицията по някакъв начин, досега е щяла да го стори. Следователно, трябва да я презирам както досега и да я забравя веднъж завинаги. Така и направих. При всяка случайна среща на улицата или на други места (странно, че тези срещи зачестиха) минавах покрай нея, без да я поглеждам и с това ѝ давах да разбере, че срещите ни, макар и случайни, не са ми приятни.

2.

Месец след срещата ни, когато аз я заговорих, а тя мълчеше, получих писмо, в което подателят описваше подробно как съм се приближил до Черната скала в оня злокобен ден, как съм се качил при Милан и съм го бутнал в морето. В писмото се казваше още как съм се върнал при скалата да си взема забравените рибарски принадлежности, откъде съм минал, за да изляза горе на шосето, и да се отправя към източната страна на града. Нямахме ни най-малко съмнение, че авторът на писмото е бил свидетел на престъплението ми. Писмото бе написано с печатни букви, изрязани от вестник, и за достоверност бе подписано с името Иван Костадинов Китанов.

Няколко дни не можех да се освободя от внушението, че това е едно от многото ми кошмарни съновидения. Но писмото стоеше в чекмеджето на масата ми, прочитах го по няколко пъти на ден и все повече се уверявах, че не е въображаем къс хартия. Така се събудих от кошмарните си сънища и осъзнах, че това писмо ми вещае доживотен затвор или смърт. Взех го от чекмеджето и го скрих в мазето в една мукавена кутия. Там никой никога не можеше да го открие и прочете. И аз не смеех да го пипам вече, защото се страхувах да не избухне като взривно вещество.

Отсега нататък мисълта ми бе заета само с това кой е свидетелят на моето престъпление. Може ли по някакъв начин да го докаже и защо е мълчал толкова време. Не е имал убедително доказателство или е мой приятел, близък или познат, който ме е жалил и не е искал да ме издава, а сега кой знае защо е решил да издевателствува над мен, както лелята на Цецка бе издевателствувала над сестра ми толкова много години. Нейната епична злоба бе породена от едно безнравствено дело на сестра ми. За съжаление злобата, която може би изпитва към мен анонимецът (нямах познат Китанов), също бе напълно оправдана. Дългата и мъчителна история със сестра ми щеше изглежда да се повтори и с мен.

Налетя ме тежка неврастения. Не можех да спя повече от няколко часа, не можех да се храня и да работя. Съзнанието ми бе заето само със злокобното писмо. Ходих на лекар, при същия, който лекуваше сестра ми. Предписа ми някакви таблетки за успокояване и ми каза след няколко дни отново да отида при него. Пита ме на какво, според мен, може да се дължи нервното ми разстройство. Казах му, че непрекъснато се тревожа за болната си сестра, която ми липсва много, защото живея сам.

След няколко дни ме хвана грип, вдигнах температура и това, колкото и да бе неприятно, ме зарадва. Дадох ми две седмици болнич-

ни, не ходех на работа, вземах лекарства и си стоях вкъщи. Но подозрението ми нямаше покой. Подозирах всички познати и приятели и най-вече ония, с които бях ходил на риболов. Те бяха около десетина души и всеки от тях би могъл да ме види от лодката си на Черната скала...

Няколко дни преди да свърши отпускът ми по болест, сестра ми най-неочаквано се завърна от психиатричната болница в София. Беше поотслабнала, но по-бодра от преди. От лицето ѝ се излъчваше някогашният жизнерадостен блясък, който озаряваше всичко около нея и самата нея. Скръбта ѝ по трагично загиналия ѝ син като че бе се уталожила. Угаждаше ми, глезеше ме, радваше се на къщата, на морето, на града и хората, като че бе излязла от мрачна затворническа килия на свобода. Изглеждаше изпълнена с жажда за живот, не ѝ липсваше и чувство за хумор. „Позакърпиха грешната ми душица, иначе щях да откача напълно“, говореше тя, докато съзерцаваше от терасата неспокойното море.

Внезапното ѝ завръщане ме зарадва и ми помогна да прикрия душевните си терзания. Неразположението ми тя отдаваше на грипа, който все още не бе отминал напълно и ласкаво ме успокояваше, че след няколко дни ще бъда напълно здрав. Заживяхме както преди, само че нея я пенсионираха поради продължителното отсъствие от работа. Тя прие пенсионирането си като необходимо за здравето си, не се почувствува нито пренебрегната, нито престаряла. Казваше, че ако човек желае, може да си намери работа навсякъде и на всяка възраст. Месец след пенсионирането ѝ една от възпитателките в детската градина се разболя и Мима я замести. Работеше не само с удоволствие, но и с умиление. Любовта и грижите, които би отдавала на собствените си деца, отдаваше на чуждите. Децата скоро я обикнаха, обикнаха я и колежките ѝ.

През свободното си време поддържаше къщата като изрядна домакиня и винаги ме посрещаше с приветлива усмивка. След вечеря, както и преди, ходехме на кино, гледахме телевизия, четяхме книги, а в празнични дни ходехме на гости у приятели и приемахме гости.

Така Мима от ден на ден преодоляваше болестта си и укрепваше душевно, а аз живеях така, като че вървах по въже. Трябваше да полагам свръхусилия да балансирам, за да не забележат душевното ми състояние в службата и у дома. Всяка погрешна стъпка можеше да ми струва провал и тежък удар. А въпросът кой е свидетелят на престъплението ми и има ли безспорни доказателства за това, все повече и по-болезнено ме терзаше. Не само за бъдещето, но и за утрешния ден не можех да помисля, без да го виждам пред себе си като черен

пътен знак, който ме предупреждаваше за близка опасност. Съмнението бе проникнало в кръвта ми до такава степен, че подозирах всички познати мъже. Изтръпвах при мисълта, че анонимният мъж може да изпрати писмо и на Мима и тя ще узнае кой е убиецът на сина ѝ, как щяхме да живеем заедно – убиец-брат и сестра-майка на жертвата?